

Briselē, 2025. gada 18. jūlijā
(OR. en)

11813/25

ENER 381
ENV 726
MARE 30
COMAR 35
PROCIV 104

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2025. gada 18. jūlijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2025) 409 final
Temats:	KOMISIJAS ZIŅOJUMS Eiropas Komisijas gada ziņojums par atkrastes naftas un gāzes nozares darbību drošumu 2023. gadā

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2025) 409 final.

Pielikumā: COM(2025) 409 final

Briselē, 18.7.2025.
COM(2025) 409 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

**Eiropas Komisijas gada ziņojums par atkrastes naftas un gāzes nozares darbību
drošumu 2023. gadā**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

Eiropas Komisijas gada ziņojums par atkrastes naftas un gāzes nozares darbību drošumu 2023. gadā

Satura rādītājs

1.	IEVADS	2
2.	JURIDISKAIS PAMATS	3
3.	METODIKA UN SAŅEMTĀ INFORMĀCIJA	3
4.	ES ATKRASTES NAFTAS UN GĀZES NOZARE	4
4.1.	Iekārtas un ieguve	4
4.2.	Atkrastes inspekcijas, izmeklēšanas, izpildes panākšanas pasākumi un tiesiskais regulējums	6
5.	STARPGADĪJUMI UN DROŠUMA RĀDĪTĀJI	7
6.	SECINĀJUMI	8

1. IEVADS

Kopš 2016. gada Eiropas Komisija reizi gadā publicē ziņojumu par ES atkrastes naftas un gāzes nozares darbību drošumu.

Ziņojuma juridiskais pamats ir Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 12. jūnija Direktīva 2013/30/ES¹ par to darbību drošumu, kas saistītas ar naftas un gāzes nozares darbībām jūrā, un ar kuru groza Direktīvu 2004/35/EK (turpmāk – “Atkrastes darbību drošuma direktīva”). Minētā akta mērķis ir panākt augstu drošuma līmeni atkrastes naftas un gāzes nozares darbībās, no kā ieguvēji ir

- i) darba ņēmēji;
- ii) vide;
- iii) atkrastes platformas un aprīkojums;
- iv) tādi saimnieciskās darbības veidi kā zvejniecība un tūrisms.

Direktīvas īstenošana dalībvalstīs palīdz

- i) izvairīties no starpgadījumiem un smagiem negadījumiem;
- ii) samazināt starpgadījumu skaitu;
- iii) nodrošināt, ka pēc negadījumiem un starpgadījumiem tiek veikti sekojumpasākumi, kuri faktiski samazina seku smagumu.

Tāpat kā iepriekšējos ziņojumos, šajā gada ziņojumā

- i) sniegti dati par ES izvietoto iekārtu skaitu un veidu;
- ii) sniegta informācija par drošuma starpgadījumiem šajās iekārtās;
- iii) novērtēts atkrastes naftas un gāzes nozares darbību drošums.

Ziņojums pašlaik aptver astoņu gadu periodu, tāpēc to var izmantot kā atsaucē avotu statistikai par dalībvalstīs veikto atkrastes naftas un gāzes nozares darbību drošumu.

Šis ziņojums sagatavots, balstoties uz dalībvalstu gada ziņojumiem un datiem, kas iesniegti saskaņā ar Atkrastes darbību drošuma direktīvu.

Vidusjūrā izvietotas 164 atkrastes naftas un gāzes iekārtas, Ziemeļjūrā un Atlantijas okeānā – 136 iekārtas, Melnajā jūrā – 9 iekārtas, Baltijas jūrā – 4 iekārtas. 2023. gadā dalībvalstu kompetentās iestādes inspicējušas 388 atkrastes iekārtas, kas ir to jurisdikcijā. Valstis neziņoja par smagiem negadījumiem.

Ir pieaudzis starpgadījumu skaits: 2022. gadā – 37 starpgadījumi, 2023. gadā – 44 starpgadījumi.

¹ OV L 178, 28.6.2013., 66. lpp.

2. JURIDISKAIS PAMATS

Saskaņā ar Atkrastes darbību drošuma direktīvas 25. pantu Komisijai ir pienākums reizi gadā publicēt ziņojumu par atkrastes naftas un gāzes nozares darbību drošumu un ietekmi uz vidi. Šā ziņojuma pamatā ir individuālie gada ziņojumi, kas dalībvalstīm jāiesniedz Komisijai. Direktīvas IX pielikuma 3. punktā ir noteikts gada ziņojumā ietveramās informācijas minimums:

- i) iekārtu skaits, vecums un atrašanās vieta;
- ii) veikto inspekciju un izmeklēšanu, kā arī izpildes panākšanas pasākumu un notiesājošu spriedumu skaits un veids;
- iii) notikušie negadījumi;
- iv) jebkādas būtiskas izmaiņas atkrastes tiesiskajā regulējumā;
- v) atkrastes naftas un gāzes nozares darbību rezultāti.

Dalībvalstīm prasītā informācija jāpublicē un jāiesniedz līdz 1. jūnijam gadā, kas seko pārskata periodam (piemēram, 2023. gadam tas ir 2024. gada 1. jūnijs).

Dalībvalstīm informācija jāiesniedz, izmantojot veidnes, kas noteiktas Komisijas 2014. gada 13. oktobra Īstenošanas regulā (ES) Nr. 1112/2014². Ar veidņu palīdzību

- i) atkrastes naftas un gāzes iekārtu operatori un īpašnieki var dalīties ar informāciju par būtisku apdraudējumu rādītājiem;
- ii) dalībvalstis var publicēt informāciju par būtisku apdraudējumu rādītājiem.

Sīkāka informācija par minēto Īstenošanas regulu ir pieejama norādījumu dokumentā³; tajā arī paskaidrots, kā jāizmanto ziņošanas veidnes.

3. METODIKA UN SAŅEMTĀ INFORMĀCIJA

Dalībvalstīm ar veidņu palīdzību ir jāiesniedz skaidri definēta informācija par drošuma starpgadījumiem atkrastes naftas un gāzes nozarē. Datim jāsaturs informācija par atkrastes naftas un gāzes iekārtām ES teritorijā (piemēram, to skaits, veids, atrašanās vieta un vecums). Dalībvalstīm ziņojumos jāsniedz arī šāda informācija: i) veikto atkrastes inspekciju, izmeklēšanu un izpildes panākšanas pasākumu skaits; ii) starpgadījumu skaits pa kategorijām; iii) ievainojumu skaits.

Šajā gada ziņojumā Komisija iekļāvusi informāciju, ko sniedza Bulgārija, Dānija, Francija, Grieķija, Horvātija, Itālija, Īrija, Latvija, Kipra, Nīderlande, Malta, Polija, Portugāle, Rumānija, Spānija, Vācija un Zviedrija. Citās dalībvalstīs atkrastes naftas un gāzes nozares darbības netika veiktas vai arī tās nesniedza informāciju. Visas dalībvalstis, kurās tiek veiktas atkrastes naftas un gāzes nozares darbības, apliecināja, ka tās iesniegušas pilnīgus datus par visām iekārtām.

² OV L 302, 22.10.2014., 2. lpp.

³ Norādījumu dokuments par Komisijas 2014. gada 13. oktobra Īstenošanas Regulu (ES) Nr. 1112/2014.

4. ES ATKRASTES NAFTAS UN GĀZES NOZARE

4.1. Iekārtas un ieguve

Dalībvalstis ziņoja, ka 2023. gadā ES ūdeņos darbojās 313 iekārtas (sk. 1. tabulu).

- Lielākā daļa atkrastes iekārtu⁴ izvietotas Vidusjūrā. Vidusjūrā visvairāk iekārtu ir Itālijai (45 % no visām ES ūdeņos izvietotajām iekārtām), kurai seko Horvātija.
- Ziemeļjūrā un Atlantijas okeānā visvairāk iekārtu (aptuveni 37 % no visām ES ūdeņos izvietotajām iekārtām) izvietotas Nīderlandei piederošajā Ziemeļjūras daļā (t. s. Nīderlandes ekskluzīvā ekonomikas zona).
- Melnajā jūrā labi attīstīta atkrastes naftas un gāzes industrija ir Rumānijā. Bulgārijā turpinājas ogļūdeņraža izpētes darbības atkrastē, taču tai ir tikai viena iekārta un saražotie naftas un gāzes apjomi ir nelieli.
- Baltijas jūrā atkrastes iekārtas ir tikai Polijā.

1. tabula. Pārskats par iekārtām 2023. gada 1. janvārī: pēc iekārtas veida pa reģioniem un dalībvalstīm

Reģions	Valsts	Iekārtas veids (*)					
		FMI	NUI	FNP	FPI	Kopā (reģions/valsts)	Izmaiņas salīdzinājumā ar 2022. gadu
Baltijas jūra		3	1	0	0	4	—
	Polija	3	1	0	0	4	—
Melnā jūra		5	4	0	0	9	+1
	Bulgārija	0	1	0	0	1	—
	Rumānija	5	3	0	0	8	+1
Vidusjūra		15	147	0	2	164	0
	Horvātija	2	17	0	0	19	—
	Grieķija	1	1	0	0	2	—
	Itālija	11	127	0	2	140	—
	Spānija	1	2	0	0	3	0
Ziemeļjūra un Atlantijas okeāns		39	92	5	0	136	+1
	Dānija	7	11	1	0	19	—
	Vācija	1	1	0	0	2	—
	Īrija	0	0	0	0	0	-2
	Nīderlande	31	80	4	0	115	+3
Kopā (pēc iekārtas veida)		62	244	5	2	313	+2

(*) FMI: stacionāra iekārta, uz kuras ir personāls; FNP: stacionāra iekārta, kas nav ieguves iekārta; FPI: peldoša ieguves iekārta; NUI: iekārta, uz kuras parasti nav personāla.

⁴ Dati ziņojuma 4.1. iedaļā neaptver atkrastē izmantotās mobilās urbšanas iekārtas.

Vairāk nekā puse no atkrastes iekārtām ekspluatācijā nodotas laikā no 1980. gada līdz 2000. gadam. 2023. gadā ekspluatācijā tika nodotas divas jaunas stacionāras iekārtas. Kopš 2010. gada Ziemeļjūras un Atlantijas okeānā ir ievērojami samazinājusies jaunu ieguves iekārtu izveide.

Aptuveni 74 % no ES iekšzemes naftas un gāzes (15 518 kilotonnas naftas ekvivalenta (turpmāk – “ktoe”) iegūst Ziemeļjūrā un Atlantijas okeānā (sk. 2. tabulu). Ziemeļjūrā un Atlantijas okeānā lielākās ražotājas ir Nīderlande un Dānija. Vidusjūrā lielākās ražotājas ir Itālija un Horvātija. Spānijā un Grieķijā ieguves apjoms bija nulle. Melnajā jūrā nozīmīgi ieguves apjomi ir tikai Rumānijā.

2. tabula. Atkrastes naftas un gāzes ieguves apjomi ES 2023. gadā kilotonnās naftas ekvivalenta (ktoe)

Reģions	Valsts	ktoe	% no ES kopapjoma	Izmaiņas (%) salīdzinājumā ar 2022. gadu
Baltijas jūra		284	1,8 %	+ 4,7 %
	Polija	284	1,8 %	+ 4,7 %
Melnā jūra		1786	11,5 %	+93,7 %
	Bulgārija	7	0,0 %	-50,3 %
	Rumānija	1778	11,5 %	+96,1 %
Vidusjūra		1897	12,2 %	-8,3 %
	Horvātija	193	1,2 %	-2,3 %
	Grieķija	60	0,4 %	—
	Itālija	1645	10,6 %	-12,1 %
	Spānija	0	0,0 %	—
Ziemeļjūra un Atlantijas okeāns		11 552	74,4 %	-11,2 %
	Dānija	4700	30,3 %	+6,0 %
	Vācija	706	4,5 %	-6,5 %
	Nīderlande	6146	39,6 %	-21,3 %
Kopā		15 518	100 %	-4,6 %

Ražošanas apjoms palielinājās Rumānijā (+ 96 %), kā arī Dānijā (+ 6 %) un Polijā (+ 4,7 %), bet samazinājās visās pārējās dalībvalstīs, īpaši Nīderlandē (turpinot 2022. gada tendenci) un Bulgārijā. Grieķija atsāka 2022. gadā pārtraukto ražošanu. Spānijā ražošanas apjoms bija nulle. Salīdzinot ar 2021. gada ieguves apjomiem dalībvalstīs, 2023. gadā ieguve Eiropas Savienībā samazinājās par 4,6 % (aptuveni 746 ktoe).

Kopējā ES ieguves apjomā (ktoe) gāzes īpatsvars bija 67 %, bet naftas – 33 %. Lielākā naftas ražotāja bija Dānija (3410 ktoe), kurai seko Vācija (698 ktoe), Itālija (380 ktoe), Polija (260 ktoe), Nīderlande (265 ktoe) un Grieķija (50 ktoe).

4.2. Atkrastes inspekcijas, izmeklēšanas, izpildes panākšanas pasākumi un tiesiskais regulējums

2023. gadā dalībvalstu kompetentās iestādes regulāri inspicēja savā jurisdikcijā esošās atkrastes iekārtas (sk. 3. tabulu). Jo valstij vairāk iekārtu, jo vairāk inspekciju tā parasti veic.

Salīdzinājumā ar 2022. gadu kopējais inspekciju skaits ES ir samazinājies (no 524 līdz 435). Lai gan dažās jurisdikcijās (piemēram, Rumānijā) inspekciju skaits palielinājās, lielākajā daļā jurisdikciju tas samazinājās.

Nīderlandē inspekciju skaits samazinājās par 30, salīdzinot ar 2022. gadu. Tajā pašā laikā Nīderlandē pārskata periodā no ekspluatācijas tika izņemtas 32 iekārtas.

3. tabula. 2023. gadā veikto atkrastes inspekciju skaits pa reģioniem un dalībvalstīm

Reģions	Valsts	Inspekcijas	Uz iekārtas pavadīto darbdienų skaits (neskaitot ceļā pavadīto laiku)	Inspicēto iekārtu skaits
Baltijas jūra		1	1	1
	Polija	1	1	1
Melnā jūra		30	203	9
	Bulgārija	0	0	0
	Rumānija	30	203	9
Vidusjūra		269	295	249
	Horvātija	28	36	8
	Kipra	2	6	2
	Grieķija	1	12	1
	Itālija	238	241	238
	Spānija	0	0	0
Ziemeļjūra un Atlantijas okeāns		135	219	129
	Dānija	20	123	16
	Vācija	3	6	1
	Īrija	0	0	0
	Nīderlande	112	90	112
Kopā		435	718	388 ⁵

Atkrastes darbību drošuma direktīvas 18. pantā valstu kompetentajām iestādēm attiecībā uz darbībām un iekārtām, kas ir to jurisdikcijā, ir piešķirtas vairākas tiesības un pilnvaras. Šīs pilnvaras ietver

⁵ Pārskata gada laikā iekārtu var inspicēt vairāk nekā vienu reizi; tāpēc “inspekciju skaits” (435) atšķiras no “visu iekārtu skaita” (388), ņemot vērā to iekārtu skaitu, kuru ekspluatācija tika pārtraukta gada laikā, un to iekārtu skaitu, kuru ekspluatācija tika sākta gada laikā.

tiesības aizliegt darbību veikšanu un pieprasīt veikt pasākumus, kas nodrošina gan riska pārvaldības atbilstību, gan darbību drošumu.

2023. gadā netika veikta neviena smaga negadījuma izmeklēšana (jo netika ziņots par smagiem negadījumiem).

2023. gadā netika veikti nekādi izpildes panākšanas pasākumi.

5. STARPGADĪJUMI UN DROŠUMA RĀDĪTĀJI

Operatoriem un iekārtu īpašniekiem, kā arī valsts iestādēm jāziņo par negadījumu vai nopietna apdraudējuma situāciju (turpmāk – “notikums”). Tomēr vienu notikumu var klasificēt vienā vai vairākās starpgadījumu kategorijās. Piemēram, viens notikums jāpaziņo divās starpgadījumu kategorijās tad, ja a) notikusi nejauša gāzes noplūde, kas prasa b) darbinieku evakuēšanu.

2023. gadā dalībvalstis ziņoja par 44 notikumiem⁶ salīdzinājumā ar 37 notikumiem 2022. gadā:

- Dānija – 12 notikumi, neviena smaga negadījuma (tāpat kā 2022. gadā)⁷;
- Horvātija – 8 notikumi, neviena smaga negadījuma (salīdzinot ar 2 notikumiem 2022. gadā)⁸;
- Nīderlande – 24 notikumi, neviena smaga negadījuma⁹ (2022. gadā 11 notikumi)¹⁰.

No 2023. gadā notikušajiem starpgadījumiem 86,36 % bija nejaušas gāzes un/vai naftas noplūdes, 6,82 % attiecās uz kritisko drošuma un vidisko elementu atteicēm un 6,82 % bija saistīti ar kontroles zudumu pār urbumu. Neviena no minētajiem starpgadījumiem neizraisīja nāvi. Netika arī ziņots par kuģu sadursmēm vai helikopteru avārijām.

4. tabula. Starpgadījumi pa kategorijām (noteiktas Atrastes darbību drošuma direktīvas IX pielikumā) 2023. gadā

Kategorija	Kopā	Procentuālais īpatsvars visas kategorijas griezumā	Procentuālais īpatsvars starpgadījumu kopskaitā
a) Nejaūšas noplūdes (kopā)	38	100 %,	86,36 %
Naftas/gāzes uzliesmojuma izraisīti ugunsgrēki	0	0 %	0,00 %
Naftas/gāzes uzliesmojuma izraisīti sprādzieni	0	0 %	0,00 %
Neuzliesmojusi gāze	14	37 %	31,82 %
Neuzliesmojusi nafta	7	18 %	15,91 %

⁶ Ziņošanas pienākums dažus notikumus neaptver (piemēram, tos, kas nav saistīti ar darbībām).

⁷ Dānijā visi 12 starpgadījumi bija nejaušas noplūdes.

⁸ Horvātijā no astoņiem notikumiem pieci bija saistīti ar nejaušām noplūdēm un trīs – ar kritisku drošuma un vidisko elementu atteicēm.

⁹ Smagi negadījumi ietver starpgadījumus, kuros varētu būt bojāgājušie vai smagi ievainojumi (pat ja tādi nav radušies).

¹⁰ Nīderlandē konstatēti trīs starpgadījumi, kas saistīti ar kontroles zudumu pār urbumu, un 21 nejauša noplūde.

	Bīstamas vielas	17	45 %	38,64 %
b)	Zudusi kontrole pār urbumu (kopā)	3	100 %	6,82 %
	Erupcijas	0	0 %	0,00 %
	Erupcija / novadīšanas sistēmas aktivizācija	3	100 %	6,82 %
	Urbuma aizsargmehānisma atteice	0	0 %	0,00 %
c)	Kritisks drošuma un vidiskais elements	3	100 %	6,82 %
d)	Strukturālās integritātes zudums (kopā)	0	0 %	0,00 %
	Strukturālās integritātes zudums	0	—	0,00 %
	Stabilitātes/peldspējas zudums	0	—	0,00 %
	Neplānota pozīcijas maiņa	0	—	0,00 %
e)	Sadursmes ar kuģiem	0	—	0,00 %
f)	Helikopteru avārijas	0	—	0,00 %
g)	Fatāli negadījumi (*)	0	—	0,00 %
h)	Vismaz pieci smagi ievainoti cilvēki vienā negadījumā	0	—	0,00 %
i)	Darbinieku evakuācija	0	—	0,00 %
j)	Vidiskie negadījumi	0	—	0,00 %
	Kopā	44		100,00 %
(*) Tikai tad, ja saistīti ar smagu negadījumu.				

Eiropas Savienībā starpgadījumu skaits pieauga no 37 starpgadījumiem 2022. gadā līdz 44 starpgadījumiem 2023. gadā. Šo atšķirību galvenokārt rada naftas un gāzes nejaušas noplūdes pieaugumu skaits no 28 līdz 38. Notikumi, kas saistīti ar kritisko drošuma un vidisko elementu atteicēm, samazinājās no 7 uz 3. Starpgadījumu skaits, kuri saistīti ar kontroles zudumu pār urbumu, saglabājās aptuveni nemainīgs (divi starpgadījumi 2022. gadā un trīs starpgadījumi 2023. gadā), sasniedzot tādu pašu līmeni, par kādu tika ziņots arī 2021. gadā. 2023. gadā netika konstatēts neviens smags negadījums. Dalībvalstu iestādes kopā ar operatoriem veic novērtējumu par starpgadījuma cēloņiem, lai noteiktu, vai jāveic izmeklēšana vai izpildes panākšanas darbības.

6. SECINĀJUMI

2023. gadā ES bija 313 atkrastes naftas un gāzes iekārtas. Pārskata periodā Nīderlandē no ekspluatācijas tika izņemtas trīsdesmit divas iekārtas.

Kopumā naftas un gāzes ražošana sarukusi no 16 264 ktoe 2022. gadā līdz 15 518 ktoe 2023. gadā (ražošanas samazinājums par 4,6 %, salīdzinot ar 11 % samazinājumu starp 2021. un 2022. gadu). 70 % no ES atkrastes naftas un gāzes kopapjoma iegūti Dānijā un Nīderlandē.

Komisija ES atkrastes naftas un gāzes nozares darbību drošumu novērtēja, balstoties uz informāciju, ko dalībvalstis sniegušas saskaņā ar Īstenošanas regulas noteikumiem par ziņojumu sniegšanu. Tāpēc Komisijas veiktās analīzes precizitāte ir atkarīga no tā, cik precīza ir dalībvalstu sniegtā informācija.

2023. gadā valstu iestādes turpināja gādāt par augstu atkrastes naftas un gāzes nozares darbību drošuma līmeni, inspicēdamas 388 iekārtas (2022. gadā – 485 iekārtas). Pārskata periodā nav ziņots par izpildes panākšanas pasākumiem.

2023. gadā nebija neviena smaga negadījuma. Ir pieaudzis starpgadījumu kopskaits, proti, no 37 starpgadījumiem 2022. gadā līdz 44 starpgadījumiem 2023. gadā. Nav ziņots par bojāgājušajiem. Tika konstatēti 49 ievainojumi¹¹ un 8 smagi ievainojumi¹².

Jāsecina, ka, pateicoties Atkrastes darbību drošuma direktīvā noteiktajām obligātajām inspekcijām un veiktajām darbībām, dalībvalstu iestāžu darbs ir turpinājies nodrošināt drošu naftas un gāzes ieguvī jūrā.

Lai saglabātu šo drošuma līmeni, Komisija turpinās cieši sadarboties ar Eiropas Savienības Atkrastes iestāžu grupu (*EUOAG*). *EUOAG* veicina paraugpraksi visu darbību drošai izpildei un palīdz grupā pārstāvēto valstu iestādēm.

¹¹ Polijā, Grieķijā un Itālijā – katrā valstī pa vienam gadījumam, Rumānijā – 3, Dānijā – 25 un Nīderlandē – 12.

¹² Itālijā un Nīderlandē – katrā valstī pa vienam gadījumam, Dānijā – 6.